

Mathilda Masters
met illustraties van Madeleine van der Raad

JAKKES!

101 WALGELIJKE WEETJES

INHOUD

I	LICHAAM	13
II	POEP EN PLAS	25
III	DIEREN	37
IV	GESCHIEDENIS	51
V	OMGEVING	65
VI	PLANTEN	77
VII	RARE (EN VOORAL VIEZE) GEWOONTEN	89
VIII	GEUR EN SMAAK	101
IX	ETEN	113
X	BEROEPEN	125
	en het walgelijkste ding ter wereld	135

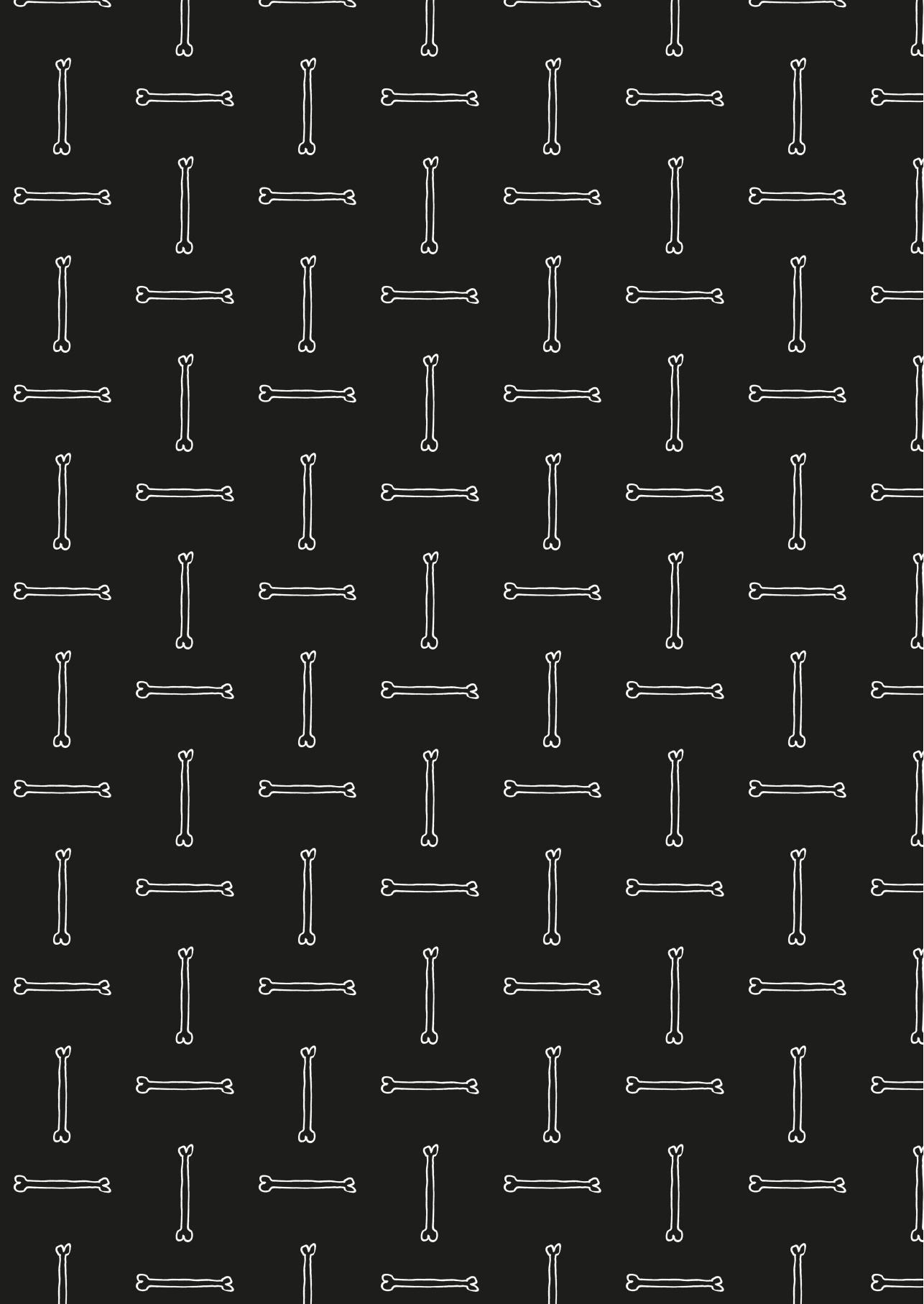
101 walgelijke weetjes

Denk even aan een enorme spin die in jouw kamer op de muur zit. Of beter: aan een plasje braaksel of een hoopje poep dat de kat voor jouw kamerdeur gelegd heeft. Of nog beter: aan een vol glas snot dat jij moet opdrinken.

Is er een spiegel in de buurt? Als je nu naar je gezicht kijkt, zie je de ‘walglik’. Je voorhoofd is gefronst, je neus opgetrokken en je mondhoeken staan naar beneden. Overal ter wereld gebruiken mensen deze blik wanneer ze iets heel erg vies vinden. Dat was zelfs al zo bij onze voorouders. Die blik is er niet zomaar gekomen. Met deze typische gelaatsuitdrukking waarschuwen we anderen dat iets heel erg goor is. Misschien is iemand aan het braken omdat hij een giftige paddenstoel heeft gegeten of een stukje vlees dat al wat rot was. Daar kun je maar beter van wegblijven.

Walging gaat meestal hand in hand met angst. Denk maar eens aan een enorme kakkerlak die je ergens ziet zitten. Je vindt hem waarschijnlijk walgelijk en eng tegelijk. Die angst is goed, want daardoor blijf je uit de buurt van het gevaar. Kakkerlakken zijn op zich niet gevaarlijk, maar ze betekenen wel dat je huis niet schoon is.

In dit boek gingen we op zoek naar honderd-en-een bijzonder walgelijke weetjes. Haal je neus maar lekker op. We wensen je veel walgplezier!

I. LICHAAM

1

Van alle velletjes die je verliest, kun je een tweede 'ik' maken...

Per uur verlies je ongeveer duizend huidschilfers. Je leest het goed: elk uur vallen er ongeveer duizend piepkleine velletjes van je lichaam.

Reken maar even mee: dat zijn 24.000 velletjes per dag (24 x 1000). Of 168.000 velletjes per week en gemiddeld 720.000 per maand.

In één jaar verlies je dus ongeveer negen miljoen – 9.000.000 – huidschilfers. Het is dus eigenlijk een wonder dat er nog zo veel van jou overblijft! Gelukkig maakt je lichaam ook voortdurend nieuwe huidcellen aan.

Eén huidschilfertje weegt natuurlijk niet veel. Duizend schilfers – de hoeveelheid die je in één uur verliest – wegen tussen de dertig en negentig milligram. Als je al je huidschilfers een jaar bewaart, dan kom je aan driehonderd tot achthonderd gram. Dat zijn één tot drie dikke appels. Best al wel wat als je die appels naast elkaar legt en bedenkt dat je die in een jaar bent kwijtgeraakt.

Het wordt pas echt leuk wanneer je nog een beetje verder rekent. Tegen de tijd dat je tachtig bent, ben je tussen de twintig en zestig kilo huidschilfers kwijt! Dat zijn dus behoorlijk wat kilo's dode huid die van je afgevallen zijn. Stel je eens voor dat je je hele leven in dezelfde kamer woont en nooit stofzuigt. Dan heb je er als je bejaard bent een tweede mens bij. Een kloon die helemaal is opgebouwd uit piepkleine stukjes van jezelf! Dat is echt wel voer voor een griezelfilm, vind je niet?

2

Je drinkt elke dag een kopje snot

Zou jij een glas snot leegdrinken als ze het je vroegen? Waarschijnlijk niet. En toch doe je het! Meestal zonder dat je het doorhebt...

Snot wordt geproduceerd door het slijmvlies in je neus. Je slikt elke dag minstens een kopje van het glibberige goedje door. En als je verkouden bent, wordt dat gemakkelijk een halve tot een hele liter. Gelukkig is het je eigen snot dat door je keel glijdt.

Snot heeft een paar belangrijke functies. Het bevochtigt de lucht die je inademt en houdt de microscopisch kleine deeltjes tegen die in de lucht zitten. Pollen, roet en bacteriën gaan met het snot naar je maag in plaats van naar je longen. Daar maakt het maagzuur er korte metten mee. Snot is ook een smeermiddel dat ervoor zorgt dat je neus niet uitdroogt.

Gezond snot is doorzichtig en heeft geen kleur. Als je ziek bent, wordt het geel of groen. Dat komt door de witte bloedcellen in het snot die de ziekmakers aanvallen.

Wanneer iets het slijmvlies in je neus prikkelt, gaat er een seintje naar je hersenen. Je brein weet dat er iets vreemds in je neus kriebelt dat er dringend uit moet. Je ribbenkast en je longen trekken samen en er volgt een flinke 'Hatsjoe!'.

Met één nies verspreid je wel honderdduizend fijne druppeltjes snot. Die vliegen met 160 kilometer per uur door de ruimte en kunnen tot vier meter verder terechtkomen. Ze bevatten duizenden bacteriën en virussen. Daarom kun je maar beter iets voor je neus houden als je niest. Als je dat niet doet, kunnen jouw bacteriën en virussen anderen ziek maken. De ziekmakers in grote niesdruppels kunnen tot wel vijfenveertig minuten in de buitenlucht overleven. En niemand heeft graag een vieze bacterie van een ander op bezoek.

3

Oorprut is uitstekende lippenbalsem

Oorsmeer is het spul dat door de klieren in je oren gemaakt wordt. Het wordt ook wel oorwas genoemd.

Kijk eens in de oren van je vriend of vriendin. Jullie oorsmeer ziet er misschien helemaal anders uit. Sommige mensen hebben lekker vet en geel oorsmeer. Bij anderen is het droog en grijs.

Toch is oorsmeer altijd een vet, wit goedje wanneer het uit de klieren komt. Maar wanneer het uitdroogt, verkleurt het naar bruin, geel, grijs of zwart. Dat wordt bepaald door je genen*. In Europa hebben de mensen vooral gele oorsmeer die erger stinkt dan de andere varianten. Het is ook heel goed mogelijk dat jij massa's prut produceert en je buurman maar een klein beetje. Geen twee oren zijn helemaal hetzelfde.

Oorprut ziet er onsmakelijk uit, maar het is heel nuttig.

Het zorgt ervoor dat stofjes, vuil en bacteriën buiten blijven en houdt tegelijkertijd je trommelvlies lekker soepel.

Je oor werkt meestal zelf het oorsmeer naar buiten.

Je hoeft dus niet met een wattenstaafje in je oor te prutsen. Die staafjes gebruik je alleen om je oorschelp schoon te maken.

Nog een handig – en behoorlijk vies – weetje als je ooit verdwaalt in de jungle: oorsmeer is een perfecte remedie tegen gebarsten lippen. Even met je pink in je oren wriemelen, het spul op je mond smeren en je kunt er weer even tegen!

---

* In je genen zit alle informatie die je doorkreeg van je moeder en je vader. Ze bepalen dus hoe je eruitziet en hoe jouw lichaam werkt.

4

Als ze heel lang worden, gaan je nagels krullen

Je nagels zijn gemaakt van keratine. Dat is dezelfde stof als waarvan je haren gemaakt zijn. Ze groeien ongeveer 0,1 millimeter per dag. Dat lijkt weinig, maar na een jaar zijn ze al tweeënhalve tot vijf centimeter lang. Houd je dat tien jaar vol, dan heb je nagels van vijftientig tot vijftig centimeter. Meet het even na met een meetlat. Dat is behoorlijk lang! Die lange nagels groeien helaas niet rechtdoor. Ze gaan krullen, waardoor ze

er erg onsmakelijk uitzien.

Niet al je nagels groeien even snel. De nagels van de vingers met het langste kootje aan het eind, groeien het snelst. Je duim heeft een kootje minder en die nagel groeit het traagst.

De nagels aan je tenen groeien trager dan die aan je vingers. En in de zomer groeien je nagels sneller dan in de winter.

De Indiër Shridhar Chillal heeft volgens het *Guinness World Records Book* de langste nagels ter wereld. Hij knipt de nagels van zijn linkerhand al tweeënzestig jaar niet. De nagel aan zijn duim is het langst.

In november 2014 mat deze exact 197,8 centimeter (dat is dus net geen twee meter!). De nagels van zijn vijf vingers samen meten 909,5 centimeter. Het ziet er behoorlijk goor uit en is niet praktisch. Lekker doorslapen is er voor meneer Shridhar niet meer bij. Om het halfuur wordt hij wakker omdat hij zijn hand naar de andere kant van het bed moet verplaatsen.

Er bestaat ook een record langste teennagels. Dat staat op naam van Louise Hollis uit Californië. Haar teennagels zijn maar liefst vijftien centimeter lang. Die teenklauwen zien er niet alleen raar, maar ook erg vies uit. Denk dus maar twee keer na voor jij het langste-nagel-ter-wereld-record wilt verbreken.

5

Je zweet elke dag een limonadefles vol

Mensen zweten of *transpireren*. Dat doen ze om de temperatuur van hun lichaam op peil te houden. Zweet zorgt ervoor dat je het teveel aan warmte kwijtraakt. De druppeltjes die je uitzweet, verdampen en daardoor koel je af.

Gemiddeld verliest een volwassene op een dag ongeveer een liter zweet. Dat is een fles vol. Maar als het erg warm is, als je koorts hebt of als je hard gesport hebt, zweet je veel meer. Tot wel tien liter op een dag. Daar vul je gemakkelijk een grote emmer mee.

Over je hele lichaam zitten maar liefst twee tot vijf miljoen van een bepaald soort zweetklieren die ervoor zorgen dat je lichaamstemperatuur hetzelfde blijft. Zodra je koorts krijgt of het heel warm hebt, zorgen die klieren ervoor dat je huid vochtig wordt en kan afkoelen. Dit soort zweetklieren zorgt ook

voor klamme handen als je zenuwachtig bent. Dat is een beetje lastig als je iemand een hand moet geven, maar het is handig wanneer je je moet vasthouden aan een klimrek of zo. Dat kleine beetje vocht zorgt voor een betere grip. Als het zweet uit je handpalmen gutst, moet je natuurlijk naar de dokter gaan.

In je oksels, rond je anus (je poepgaatje) en rond je tepels zit een ander soort zweetklieren.

Die ontwikkelen zich pas tijdens de puberteit. Deze klieren zorgen ervoor dat je een beetje gaat stinken als je te veel zweet. Je hebt helaas geen controle over dit type zweet. Het wordt de hele dag door aangemaakt, of je dat nu leuk vindt of niet. Het zweet uit die klieren maakt wel dat je aantrekkelijk bent voor het andere geslacht. Jaja, liefde begint soms door eens aan elkaars oksels te snuffelen...

6

Je kunt al kwijlend een zwembad vullen

In je mond wordt elke dag ongeveer een liter tot anderhalve liter speeksel gemaakt door je speekselklieren. Dat is dus een limonadefles vol. Omdat we graag rekenen, vertellen we er meteen bij dat je tijdens je leven gemiddeld vijftientigduizend liter speeksel produceert. Dat zijn twee zwembaden vol! Maar jij wilt vast niet zwemmen in dat glibberige goedje.

Je speekselklieren maken de hele dag speeksel aan, maar zodra je eten ruikt – of er zelfs maar aan dént – gaan die

klieren veel harder werken. Als je eet zorgt je speeksel er namelijk voor dat het voedsel dat jij in je mond stopt een gladde brij wordt die gemakkelijk naar binnen glijdt. Je speeksel bestaat voor het grootste deel (99%) uit water. Daarnaast zitten er *enzymen* in. Die beginnen je eten te verteren zodra je het in je mond stopt. Er zitten ook stoffen in die ervoor zorgen dat slechte bacteriën je tanden of tandvlees niet schaden.

Lik jij aan je hand als je een wondje hebt? Dat is

niet zo raar. In speeksel zitten namelijk stoffen die slechte bacteriën en schimmels tegenhouden. Het is dus een soort natuurlijk antibioticum (medicijn tegen ontstekingen). Daarom likken dieren hun wonden. Misschien wrijft jouw moeder ook weleens wat van haar speeksel op een zere plek. Of gebruikt ze een klodder spuug om een vieze vlek van je gezicht te wrijven. Dat is heel natuurlijk, maar misschien vind jij deze uitdrukking van moederliefde toch vooral goor.

